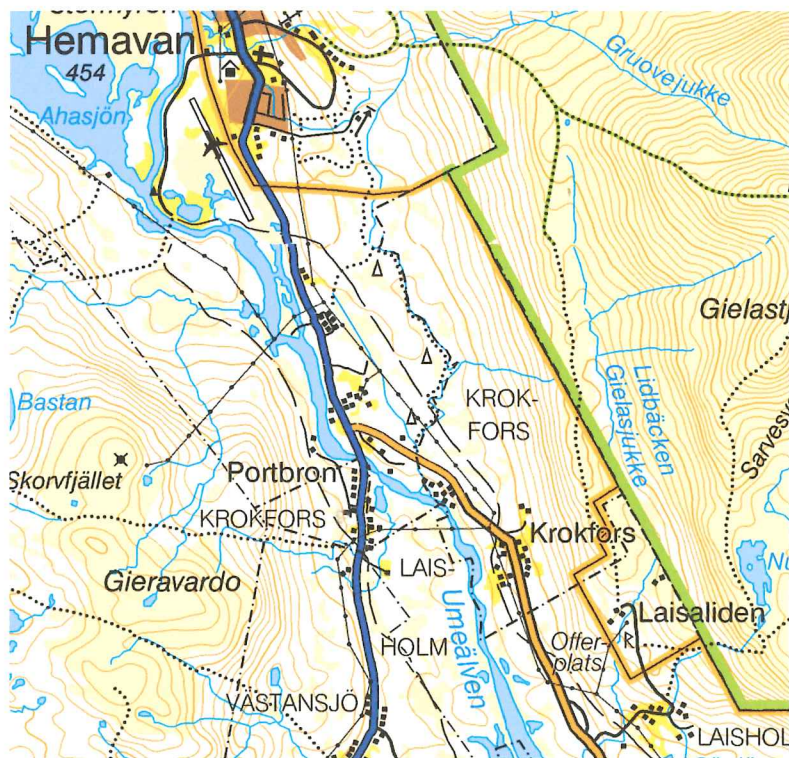

Rapport

Särskild arkeologisk utredning

Krokfors 1:3, Tärna sn, Storumans kn,
Västerbottens län.

Juli 2002

Västerbottens museum/Uppdragsverksamheten

Jans Heinerud

VÄSTERBOTTENS
MUSEUM

Innehåll

Sammanfattning

Utredningsområdet

Tidigare dokumentation i området

Utredningen

Resultat

Tekniska/administrativa uppgifter

Referenser

Sammanfattning

Storumans kommun planerar att detaljplanlägga en del av fastigheten Krokfors 1:3 för fritidsbebyggelse (fig. 1). I anslutning till planområdet finns ett antal registrerade fornlämningar. Med anledning av detta bedömde länsstyrelsen att en särskild arkeologisk utredning borde utföras inför upprättandet av detaljplan. Syftet med utredningen var att undersöka om oregistrerade fornlämningar skulle komma att beröras inom det aktuella området.

I början av maj erhöll Västerbottens museum av Storumans kommun en beställning av utredningen, vilken genomfördes under vecka 26. Utredningen utfördes genom en okulär besiktning av området som kompletterades med provstick (med jordsond) samt provgropar på platser där det var erforderligt.

Vid utredningen registrerades inga fornlämningar inom det aktuella området. Vid de befintliga fritidshusen registrerades två äldre husgrunder (fig. 3-4).

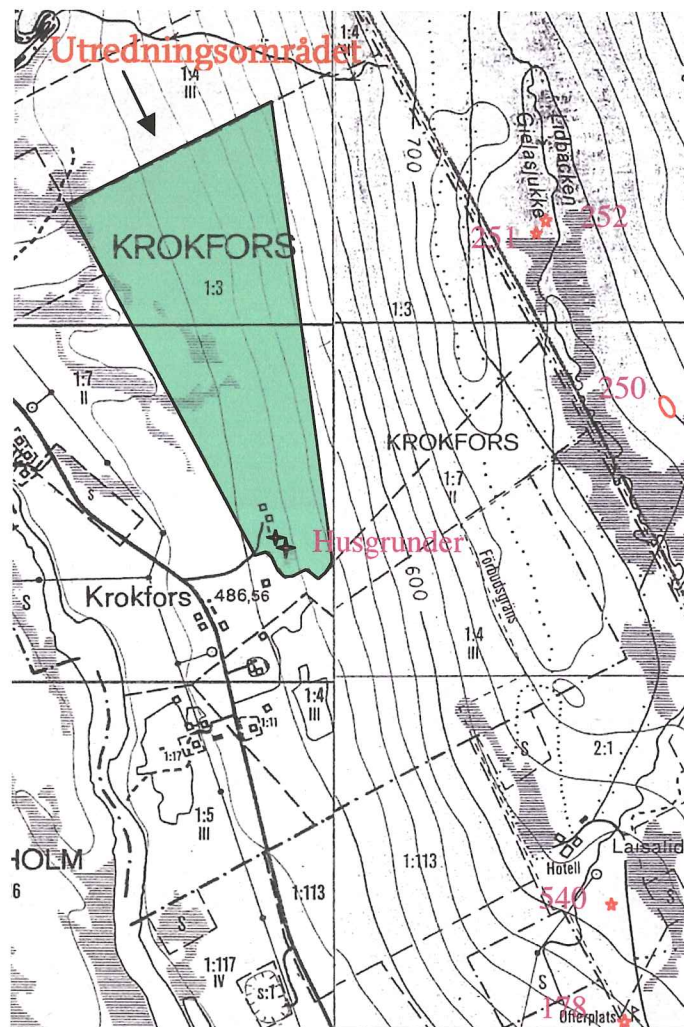

Fig. 1. Utredningsområdet med omkringliggande fornlämningar. Utdrag ur ekonomisk karta 24F 8-9 c-d resp 24F 8-9 e-f

Utredningsområdet

Utredningsområdet utgörs av en del av fastigheten Krokfors 1:3, och upptar en yta av ca 0,5 km² (se fig. 1). Området består av en förhållandevis starkt västsydväst sluttande moränmark, detta gäller fram för allt områdets nordöstra del. Marken planar ut något mot sydväst där den även tenderar att bli relativt fuktig. Huvuddelen av området är skogsbeväxt och i sydvästra delen förekommer öppna stråk av myrmark. I områdets södra del finns idag bebyggelse i form av två fritidshus samt en förrådsbyggnad (fig. 2).

Innan utredningen fanns inga fornlämningar registrerade inom området

Fig. 2. Fritidshus på fastighet Krokfors 1:3. Foto mot N.

Tidigare dokumentation

I samband med de senaste årens fornminnesinventeringar i Västerbottens fjällområde (1996-2001) har tusentals nya fornlämningar registrerats. Detta har resulterat i att mycket ny kunskap har framkommit kring fjällområdets mark- och resursutnyttjande.

I nära anslutning till det aktuella utredningsområdet är åtta lokaler med fornlämningar registrerade. Det rör sig i huvudsak om lämningar efter den samiska kulturen i form av gravar (RAÄ 540), en offerplats (RAÄ 178), en härd (RAÄ 252), en källargrop (RAÄ 251), en renvall (RAÄ 250) samt två fångstgropar (RAÄ 179-180) (se fig. 1). Alla fornlämningarna förutom en grav registrerades vid fornminnesinventeringarna i Tärnabyområdet 1982.

Vid Umeälven samt vid de större selen och sjöarna Västansjön, Lill-Laisan samt vid Stor-Laisan finns även flera fångstboplatser från sten- och bronsålder registrerade.

De registrerade fornlämningarna visar att området varit utnyttjat under både förhistorisk- och historisk tid.

Utredningen

Utredningen utfördes genom att området fornminnesinventerades. Den okulära besiktningen kompletterades med att provstick samt att provgrovar upptogs på vissa platser.

Inventeringen registrerade inte några nya fornlämningar inom området.

I nära anslutning och sydöst om de befintliga fritidshusen registrerades två husgrunder. Den sydöstligaste husgrunden var totalt 9 x 5 meter. Grunden var indelad i en större, 5 x 5 m, stor del samt en mindre, 5 x 4 meter stor del, vilka var avdelade genom en timmervägg. I dag återstod sex timmervärv av den nordöstra väggen (fig. 2). 14 meter nordväst om den större husgrunden registrerades en mindre, 3,5 x 3,5 meter stor husgrund (fig. 3-4). Eldstäder och/eller spismur saknades i båda husgrunderna.

Husgrundernas funktion är något oklar, men troligtvis rör det sig om två ekonomibyggnader, eventuellt kan den större husgrunden ha utgjort en mindre ladugård.

Fig. 3. Husgrund registrerad vid utredningen. Foto mot S.

Fig. 4. Husgrund registrerad vid utredningen. Foto mot S.

Resultat

Vid den arkeologiska utredningen påträffades inga fornlämningar inom det aktuella planområdet.

Tekniska/administrativa uppgifter

Lst dnr: 220-6512-2002
Ekonomisk karta: 24F 8-9 c-d resp. e-f (skala 1:20 000)
Höjd över havet: 480-600
Utredningens areal: 0,5 km²
Tidsåtgång i fält (inkl resa): 3 dagar
Personal: 1

Utredningen utfördes under 24 – 28 maj 2002.

Rapport och fotografier förvaras vid Västerbottens museum.

Referenser

- Fornminnesregistret över Västerbottens län.